

POSTANOWIENIE

Dnia 8 grudnia 2021 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Krzysztof Rączka

w sprawie z odwołania P. P.
przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddziałowi w R.
o prawo do renty z tytułu niezdolności do pracy w związku z wypadkiem przy pracy,
po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Pracy i Ubezpieczeń
Społecznych w dniu 8 grudnia 2021 r.,
skargi kasacyjnej ubezpieczonego od wyroku Sądu Apelacyjnego w [...] z dnia 4 września 2020 r., sygn. akt III AUa [...],

odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania.

UZASADNIENIE

Wyrokiem z 4 września 2020 r., sygn. akt III AUa (...) Sąd Apelacyjny w (...) oddalił apelację odwołującego się P. P. od wyroku Sądu Okręgowego w G. Ośrodka Zamiejscowego w R. z 23 maja 2019 r., sygn. akt IX U (...), którym Sąd pierwszej instancji oddalił odwołanie od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w R. z 31 maja 2017 r.

Decyzją z 31 maja 2017 r. Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w R. odmówił P. P. prawa do renty z tytułu niezdolności do pracy w związku z wypadkiem przy prowadzeniu działalności gospodarczej, albowiem komisja lekarska 11 maja 2017 r. orzekła, iż chociaż jest częściowo niezdolny do pracy, niezdolność ta nie pozostaje w związku z przedmiotowym wypadkiem.

W odwołaniu od powyższej decyzji ubezpieczony domagał się jej zmiany poprzez ustalenie, iż nadal przysługuje mu prawo do renty z tytułu niezdolności do pracy w związku z wypadkiem przy prowadzeniu działalności gospodarczej.

Organ rentowy wniósł o oddalenie odwołania powołując się na okoliczności przytoczone w uzasadnieniu zaskarżonej decyzji.

Sąd Okręgowy w G. Ośrodek Zamiejskowy w R. wyrokiem z 23 maja 2019 r., sygn. akt IX U (...) oddalił odwołanie (pkt 1) oraz przekazał do rozpoznania Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddział w R. wniosek ubezpieczonego o prawo do renty z tytułu niezdolności do pracy z ogólnego stanu zdrowia (pkt 2).

Apelację od tego wyroku wniósł odwołujący się, zarzucając mu błąd w ustaleniach faktycznych przyjętych za podstawę rozstrzygnięcia, sprzeczność istotnych ustaleń Sądu z treścią zebranego w sprawie materiału dowodowego oraz naruszenie art. 233 § 1 k.p.c.; art. 217 § 1 w związku z art. 278 § 1 w związku z art. 227 w związku z art. 286 k.p.c.; oraz art. 107 ustawy z 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (tekst jednolity: Dz. U. z 2018 r. poz. 1270 ze zm.).

Sąd Apelacyjny uznał apelację za nieuzasadnioną.

Sąd drugiej instancji wskazał, że w wyniku przedmiotowego wypadku z 2002 r. ubezpieczony doznał dwupoziomowego wieloodłamowego otwartego złamania podudzia prawego oraz wieloodłamowego otwartego złamania kości śródstopia. Wbrew jednak stanowisku skarżącego, obecny stan jego zdrowia spowodowany skutkami owego wypadku, poczynając od 1 maja 2017 r. faktycznie nie uzasadnia orzeczenia niezdolności do pracy w jakimkolwiek stopniu.

Powyższa okoliczność jednoznacznie wynika bowiem zarówno z materiału zgromadzonego w postępowaniu przed Sądem pierwszej instancji, który dla wyjaśnienia spornej kwestii dalszej niezdolności P. P. do pracy dopuścił dowód z opinii dwóch biegłych lekarzy ortopedów-traumatologów, a zatem reprezentujących gałąź medycyny adekwatną do rodzaju rozpoznanych schorzeń, w związku z którymi czyni starania o dalszą rentę, jak również neurologa i kardiologa, a także znajduje pełne potwierdzenie w opinii chirurga ortopedy-traumatologa dr n. med. K. W. z 27 stycznia 2020 r., o którą materiał ten uzupełnił Sąd Apelacyjny, szczególnie uwzględniając fakt, iż orzeczeniem Powiatowego Zespołu do Spraw Orzekania o Niepełnosprawności w R. z 7 października 2019 r. apelujący został zaliczony do znacznego stopnia niepełnosprawności do 31 października 2020 r., przy niepełnosprawności istniejącej od 17 sierpnia 2002 r. i datującym się od 12 lipca

2019 r. ustalonym stopniu niepełnosprawności, która nie jest jednak odpowiednikiem niezdolności do pracy rozumianej jako utrata zdolności do pracy zarobkowej z powodu naruszenia sprawności organizmu i braku rokowań co do odzyskania zdolności do pracy po przekwalifikowaniu, gdyż zdefiniowana została jako spowodowana naruszeniem sprawności organizmu niezdolność do wypełniania ról społecznych. Skutkiem niezdolności do wypełniania ról społecznych może być, ale nie musi, niezdolność do pracy. Na gruncie obowiązującego prawa nie ma podstaw do utożsamiania wymienionych pojęć, względnie negowania występowania między nimi różnic, skoro posiadają odmienną definicję legalną, a ocena niezdolności do pracy, jej stopnia i ustalanie innych wymaganych w tym zakresie okoliczności oraz orzekanie o stopniu niepełnosprawności należy do innych organów oraz stanowić ma konieczną przesłankę prawną dla ustalenia prawa do korzystania z różnego rodzaju świadczeń i uprawnień (por. wyrok Sądu Najwyższego z 20 sierpnia 2003 r., II UK 386/03, OSNP 2004 nr 12, poz. 213 oraz z 28 stycznia 2004 r., II UK 222/03, OSNP 2004 nr 19, poz. 340).

Sąd drugiej instancji podniósł, że mimo doznanego w 2002 r. urazu podudzia i stopy prawej wymagającego wieloetapowego leczenia operacyjnego (ostatnia operacja w 2007 r.), uzyskano zrost kostny złamań z dobrą przebudową i konsolidacją kostnicy, usunięto implanty; ubezpieczony korzystał z ukierunkowanej i kompleksowej rehabilitacji. Biorąc pod uwagę rozmiar i topografię pourazowych uszkodzeń morfologicznych, wynik czynnościowy leczenia należy uznać za korzystny. Długości kończyn dolnych są równe, ruchomość stawów kolanowych, biodrowych i skokowo-goleniowych prawidłowa, oś kończyn prawidłowa. Następstwem urazu pozostaje mierna deformacja dalszej części stępu, śródstopia i przodstopia. Zmniejszenie wydolności dynamicznej stopy powoduje zmniejszenie sprawności chodu na dłuższym dystansie, nie zaburzając istotnie mobilności odwołującego. Także wydolność statyczna i dynamiczna szkieletu osiowego jest dobra, nie stwierdza się objawów korzeniowych, zaś zgłaszane dolegliwości spondylogenne nie mają związku z urazem. Obrisy i ruchomość bierna oraz czynna stawów kończyn, poza ujętymi wyżej, są prawidłowe. Kończyny dolne bez obrzęków, brak istotnych zaników mięśniowych i deficytów siły mięśniowej, co prowadzi do wniosku, iż P. P. nie jest niezdolny do pracy z powodu następstw

wypadku z 2002 r. - nie utracił, co najmniej w stopniu znacznym, zdolności do pracy zgodnej z kwalifikacjami zawodowymi.

Sąd Apelacyjny w pełni podzielił cytowane opinie biegłych i uczynił je podstawą swoich ustaleń. Za ich rzetelnością przemawia, w jego ocenie, to, że zostały sporządzone w oparciu o obszerny wywiad chorobowy, analizę przedstawionej dokumentacji medycznej oraz wyniki bezpośrednich badań przedmiotowych. Biegli szczegółowo wyjaśnili etiologię diagnozowanych dolegliwości, przebieg procesów chorobowych oraz aktualny stopień nasilenia schorzeń i ich wpływ na zdolność ubezpieczonego do pracy. Dokonana przez autorów opinii ocena stanu zdrowia apelującego jest kompleksowa i pełna, zaś sformułowane przez biegłych konkluzje na temat braku jego niezdolności do pracy, zostały logicznie i przekonująco uzasadnione.

Powyższy wyrok Sądu Apelacyjnego zaskarżył skargą kasacyjną odwołujący się w całości.

Uzasadnienie wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania oparto na podstawach przyjęcia skargi do rozpoznania określonych w art. 398⁹ § 1 pkt 1 (występowanie w sprawie istotnego zagadnienia prawnego) oraz pkt 4 (oczywista zasadność skargi kasacyjnej) k.p.c.

Strona skarżąca wskazała, że w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne wymagające wykładni obowiązujących przepisów prawa i wyjaśnienia, czy opinia sporządzona na potrzeby postępowania rentowego przez biegłego sądowego nie odpowiadająca na pytania określone tezą dowodową może stanowić podstawę budowania ustaleń faktycznych przez Sąd orzekający w sprawie, nadto czy w takiej sytuacji dochodzi do zaniechania orzeczenia o istocie sprawy, czy rolą Sądu jest wyegzekwowanie odpowiedzi na pytania istotne z punktu widzenia rozstrzygnięcia o ile odpowiedź na nie zależy od posiadania wiadomości specjalnych. Ponadto skarga kasacyjna jest, zdaniem skarżącego, oczywiście uzasadniona, o czym przesądza treść sporządzonego przez Sąd odwoławczy uzasadnienia skarżonego wyroku. Ewidentnym przy tej okazji jest fakt, iż Sąd odwoławczy nie dokonał w pełni prawidłowego zbadania sprawy skoro w sposób wnikliwy nie zbadał wszelkich przesłanek roszczenia kierowanego przez skarżącego do organu rentowego. Zatem pominięcie tak istotnych okoliczności jak:

1) zaniechania wyjaśnienia czy doszło do zmiany stanu zdrowia ubezpieczonego, na czym owa zmiana polegała i kiedy do niej doszło, 2) zaniechanie ustalenia źródła i przyczyn powstania schorzeń ubezpieczonego poprzestając jedynie na stwierdzeniu, iż nie mają one związku z wypadkiem oraz 3) zaniechaniu ustalenia przyczyn występowania u ubezpieczonego wielopoziomowych zmian dyskopatyczno - zwyrodnieniowych i poprzestaniu na stwierdzeniu, iż nie mają one związku z wypadkiem. Tego rodzaju okoliczności jak wynika z art. 107 ustawy o emeryturach i rentach z FUS mają obligatoryjne znaczenie przy ustaleniu zakresu i stopnia niezdolności do pracy i ich wpływu na zmianę prawa do świadczeń przez osoby uprawnione. Nie sposób było więc zaniechać zbadania tych okoliczności skoro stanowią one materialną podstawę roszczenia jakim jest prawo do renty z tytułu niezdolności do pracy w związku z wypadkiem lub chorobą zawodową. W sposób bezsprzeczny okoliczności te świadczą o istocie rozpoznawanej sprawy.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Skarga kasacyjna ubezpieczonego nie kwalifikuje się do przyjęcia jej do merytorycznego rozpoznania. Zgodnie z art. 398⁹ § 1 k.p.c., Sąd Najwyższy przyjmuje skargę kasacyjną do rozpoznania, jeżeli w sprawie (1) występuje istotne zagadnienie prawne, (2) istnieje potrzeba wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów, (3) zachodzi nieważność postępowania lub (4) skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona. W związku z tym wniosek o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania powinien wskazywać, że zachodzi przynajmniej jedna z okoliczności wymienionych w powołanym przepisie, a jego uzasadnienie zawierać argumenty świadczące o tym, że rzeczywiście, biorąc pod uwagę sformułowane w ustawie kryteria, istnieje potrzeba rozpoznania skargi przez Sąd Najwyższy.

Wniesiona w sprawie skarga kasacyjna zawiera wniosek o przyjęcie jej do rozpoznania uzasadniony w ten sposób, że w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne (art. 398⁹ § 1 pkt 1 k.p.c.) oraz skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona prawne (art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c.). Nie można jednak

uznać, że skarżący wykazał istnienie przesłanek przyjęcia skargi do rozpoznania określonych w art. 398⁹ § 1 pkt 1 i 4 k.p.c.

Istotnym zagadnieniem prawnym w rozumieniu art. 398⁹ § 1 pkt 1 k.p.c. jest zagadnienie nowe, nierozwiązane dotychczas w orzecznictwie, którego wyjaśnienie może przyczynić się do rozwoju prawa. W świetle utrwalonego orzecznictwa Sądu Najwyższego dotyczącego przyczyny przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania określonej w art. 398⁹ § 1 pkt 1 k.p.c., przedstawienie okoliczności uzasadniających rozpoznanie skargi kasacyjnej ze względu na występujące w sprawie istotne zagadnienie prawne polega na sformułowaniu samego zagadnienia wraz ze wskazaniem konkretnego przepisu prawa, na tle którego to zagadnienie występuje oraz wskazaniu argumentów prawnych, które prowadzą do rozbieżnych ocen prawnych, w tym także na sformułowaniu własnego stanowiska przez skarżącego. Wywód ten powinien być zbliżony do tego, jaki jest przyjęty przy przedstawianiu zagadnienia prawnego przez sąd odwoławczy na podstawie art. 390 k.p.c. (postanowienie Sądu Najwyższego z 9 maja 2006 r., V CSK 75/06, LEX nr 1102817). Analogicznie należy traktować wymogi konstrukcyjne samego zagadnienia prawnego, formułowanego w ramach przesłanki z art. 398⁹ § 1 pkt 1 k.p.c. oraz jego związek ze sprawą i skargą kasacyjną, która miałaby zostać rozpoznana przez Sąd Najwyższy. Zagadnienie prawne powinno, przede wszystkim, być sformułowane w oparciu o okoliczności mieszczące się w stanie faktycznym sprawy wynikającym z dokonanych przez sąd ustaleń (zob. postanowienie Sądu Najwyższego z 7 czerwca 2001 r., III CZP 33/01, LEX nr 52571), a jednocześnie być przedstawione w sposób ogólny i abstrakcyjny tak, aby umożliwić Sądowi Najwyższemu udzielenie uniwersalnej odpowiedzi, niesprowadzającej się do samej subsumcji i rozstrzygnięcia konkretnego sporu (por. postanowienia Sądu Najwyższego z 15 października 2002 r., III CZP 66/02, LEX nr 57240; z 22 października 2002 r., III CZP 64/02, LEX nr 77033 i z 5 grudnia 2008 r., III CZP 119/08, LEX nr 478179) i pozostawać w związku z rozpoznawaną sprawą, co oznacza, że sformułowane zagadnienie prawne musi mieć wpływ na rozstrzygnięcie danej sprawy (postanowienia Sądu Najwyższego z 13 lipca 2007 r., III CSK 180/07, LEX nr 864002; z 22 listopada 2007 r., I CSK 326/07, LEX nr

560504), a w końcu, dotyczyć zagadnienia budzącego rzeczywiście istotne (poważne) wątpliwości.

Nie sposób uznać w niniejszej sprawie, aby skarżący wykazał występowanie tej przesłanki przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania, bowiem sformułowane zagadnienie prawne nie budzi poważnych wątpliwości interpretacyjnych, a poza tym strona skarżąca w żaden sposób nie wykazała, aby rozstrzygnięcie tego zagadnienia prawnego miało jakiegokolwiek znaczenie dla rozstrzygnięcia niniejszej sprawy. Warto zauważyć, że sformułowane zagadnienie prawne stanowi w istocie powtórzenie zarzutów apelacji, a zatem odnosi się do postępowania Sądu pierwszej instancji, a nie Sądu drugiej instancji, który zresztą uzupełnił postępowanie dowodowe dopuszczając kolejny dowód z opinii biegłego, który jednak jedynie potwierdził wcześniejsze ustalenia. Należy również podkreślić, że przedmiotem niniejszej sprawy nie było uzyskanie konkretnej opinii biegłego, a rozstrzygnięcie w przedmiocie odwołania od decyzji organu rentowego, skarżący mógł zgłaszać zastrzeżenia do wydanych w sprawie opinii, jednak niesatysfakcjonująca dla strony treść wydanych opinii nie świadczy o nierozpoznaniu istoty sprawy przez sąd.

W orzecznictwie Sądu Najwyższego przyjęto także, że przesłanka oczywistej zasadności skargi kasacyjnej (art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c.) spełniona jest wówczas, gdy zachodzi niewątpliwa, widoczna na pierwszy rzut oka, tj. bez konieczności głębszej analizy, sprzeczność orzeczenia z przepisami prawa nie podlegającymi różnej wykładni (por. m.in. postanowienia Sądu Najwyższego z 8 marca 2002 r., I PKN 341/01, OSNP 2004, Nr 6, poz. 100; z dnia 10 stycznia 2003 r., V CZ 187/02, OSNC 2004, Nr 3, poz. 49). Musi być zatem oczywiste, że ma miejsce kwalifikowana postać naruszenia prawa, zauważalna *prima facie* przy wykorzystaniu podstawowej wiedzy prawniczej, która przesądza o wadliwości zaskarżonego orzeczenia w stopniu nakazującym uwzględnienie skargi (por. m.in. postanowienia Sądu Najwyższego z 24 lutego 2012 r., II CSK 225/11, nie publ.; z 23 listopada 2011 r., III PK 44/11, nie publ.). Powołanie się na przesłankę zawartą w art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c. zobowiązuje przy tym skarżącego do przedstawienia wyводу prawnego, uzasadniającego jego pogląd, że skarga jest oczywiście uzasadniona, przy czym, o ile dla uwzględnienia skargi kasacyjnej wystarczy, że jej

podstawa jest usprawiedliwiona, to dla jej przyjęcia do rozpoznania konieczne jest wykazanie kwalifikowanej postaci naruszenia przepisów prawa materialnego lub procesowego polegającej na jego oczywistości, widocznej *prima facie*, przy wykorzystaniu podstawowej wiedzy prawniczej (por. postanowienie Sądu Najwyższego z 16 września 2003 r., IV CZ 100/03, LEX nr 82274).

W uzasadnieniu wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania nie przedstawiono żadnej argumentacji, która mogłaby przemawiać za przyjęciem, że skarga kasacyjna jest w niniejszej sprawie oczywiście uzasadniona. Uzasadnienie wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania w tej części stanowi jedynie polemikę ze stanowiskiem Sądu drugiej instancji i próbę podważania dokonanej przez ten Sąd oceny materiału dowodowego zebranego w sprawie. Skarżący nie wykazał, aby w niniejszej sprawie doszło do rażącego naruszenia przepisów prawa procesowego lub materialnego, które doprowadziłoby do oczywiście niesłusznego rozstrzygnięcia.

Stwierdzając, że nie zachodzą przyczyny przyjęcia skargi, określone w art. 398⁹ § 1 k.p.c., Sąd Najwyższy postanowił zgodnie z art. 398⁹ § 2 k.p.c.